

Nalaz revizije: dokaz i putokaz

Saradnja DRI i Tužilaštva u Crnoj Gori

KAPACITETI
istraga ODGOVORNOST
transparentnost

RESURSI
zlopotreba PRIJAVE
prekršaji
SPORAZUM

April, 2016.

Naziv publikacije:

Nalaz revizije: dokaz i putokaz

Saradnja DRI i Tužilaštva u Crnoj Gori

Izdavač:

institut alternativa

Institut alternativa, Ul. Džordža Vašingtona 57, I/20

Podgorica, Crna Gora

Tel/fax: + 382 (0) 20 268 686

e-mail: info@institut-alternativa.org

web site: www.institut-alternativa.org

Za izdavača:

mr Stevo Muk,

predsjednik Upravnog odbora

Urednik:

mr Stevo Muk

Autori:

dr Jovana Marović

Marko Sošić

Saradnici na projektu:

Ana Đurnić

mr Milica Ražnatović

Prelom:

Ana Crnić

Britanska ambasada
Podgorica

Ova publikacija je urađena u okviru projekta "Revizori i tužioci na istom zadatku – Saradnjom do odgovornosti" koji finansira Britanska ambasada Podgorica, a implementira Institut alternativa. Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost autora i nužno ne odražava stavove Ujedinjenog Kraljevstva.

CIP – Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе, Цетиње

ISBN 978-9940-533-54-0
COBISS.CG-ID 30221072

SADRŽAJ

Uvod	4
Kršenja zakona bez odgovornosti	4
DRI i Tužilaštvo – ko je “kriv” za manjak rezultata?	4
Krivična odgovornost samo slovo zakona	5
Gdje su kazne za nedostavljanje dokumentacije?	6
U kojoj mjeri Tužilaštvo informiše javnost o aktivnostima po nalazima DRI?	7
Postupanje po inicijativama i prijavama građana	7
Kapaciteti – izgovor ili kočnica?	8
Zaključci	9
Kako da većeg uticaja nalaza DRI i bolje saradnje sa Tužilaštvom?	9
Korišćeni izvori:	10
Dodatak	11
O Institutu alternativa (IA)	12

UVOD

Saradnja Državne revizorske institucije (DRI) i Državnog tužilaštva (DT) u Crnoj Gori¹ ne daje željene rezultate u borbi protiv korupcije i sankcionisanju odgovornih za zloupotrebe budžetskih sredstava. Ova ocjena zasnovana je na izostanku:

- krivične odgovornosti koja je proizašla iz nalaza DRI;
- potpunih i pravovremenih informacija o radnjama koje Tužilaštvo preduzima na osnovu negativnih nalaza DRI;
- krivičnih prijava od strane DRI.

KRŠENJA ZAKONA BEZ ODGOVORNOSTI

Državna revizorska institucija (DRI) u Crnoj Gori je u dosadašnjem radu objavila 121 izvještaj² u kojima je ukazala na brojne nepravilnosti, gruba kršenja zakona i nenamjensko trošenje novca. U periodu od 2009. do 2016. godine 16 izvještaja je bilo posebno problematično s aspekta utvrđenih nepravilnosti, pa su ovi subjekti revizije dobili negativno mišljenje DRI.³ Metodologija koju primjenjuje DRI negativnim mišljenjem označava značajna materijalna odstupanja u finansijskoj reviziji, odnosno bitna nepoštovanja propisa u slučaju revizije pravilnosti.⁴ Negativno mišljenje DRI ne znači automatski da je počinjeno krivično djelo, dok je korišćenjem ove metodologije moguće da se krivično djelo krije i kod subjekata revizije koji su dobili uslovno mišljenje. Ipak, u ovom periodu DRI jeste dostavljala izvještaje i dokumentaciju Tužilaštvu, ali nije podnijela niti jednu krivičnu prijavu. Ovakva pasivnost nije zbog toga što je zakonski okvir ostao nedorečen. Obaveza prijavljivanja krivičnog djela ustanovljena je Zakonom o krivičnom postupku, a Zakon

o Državnoj revizorskoj instituciji je ponavlja:

”Institucija je dužna da, bez odlaganja, podnese krivičnu prijavu, ako u postupku revizije utvrdi da postoje osnovi sumnje da je učinjeno krivično djelo.”⁵

Zakon o DRI nalaže i obavezu obavještanja subjekta revizije kada postoji osnov za pokretanje postupka za naknadu štete, a o nanesej šteti državnoj imovini DRI obavještava tužioca.⁶ Poslovnik Državne revizorske institucije, dalje, predviđa da ukoliko državni revizor u postupku revizije dođe do saznanja i činjenica koje ukazuju da bi subjekt revizije⁷ trebalo da pokrene postupak za naknadu štete prema trećim licima o tome obavještava kolegijum. Ovo tijelo u pisanoj formi dalje obavještava subjekt revizije. Kada državni revizori tokom postupka revizije, odnosno članovi kolegijuma ili načelnici tokom razmatranja pripremljenog izvještaja utvrde da postoje osnovi sumnje da je poči-

njeno krivično djelo obavještavaju Senat uz dokaze i mišljenje Odjeljenja za pravna pitanja. Ukoliko dokaze i mišljenje smatra opravdanim Senat obavještava državnog tužioca, a može donijeti odluku o prekidanju revizije do okončanja postupka.⁸ Poslovnikom je predviđena i procedura kada postoji osnov sumnje da je nanesa šteta državnoj imovini, gdje nakon navoda revizora kolegijum obavještava Senat, a ovaj državnog tužioca. Nadležni kolegijum priprema dokaze za postupanje tužioca.

16
negativnih
mišljenja
DRI

DRI i Tužilaštvo – ko je ”kriv” za manjak rezultata?

Podnošenje krivičnih prijava od strane DRI nije mogućnost već zakonska obaveza

Državno tužilaštvo naglašava da DRI treba da koristi svoju zakonom definisanu obavezu podnošenja krivičnih prijava umjesto što im dostavlja

1 Državno tužilaštvo podrazumijeva cjelokupnu organizacionu strukturu ove institucije – Vrhovno, Specijalno državno i osnovna tužilaštva.

2 Broj ne uključuje revizije političkih partija: 11 izvještaja završnog računa budžeta; 19 revizija opština (od toga 4 kontrolne); 52 revizije potrošačkih jedinica (od toga 5 kontrolnih); 9 revizija fondova (2 kontrolne); 10 revizija javnih preduzeća; 4 revizije drugih subjekata revizije; 3 revizije uspjeha; 13 drugih revizija (izvještaja).

3 Podatak iznio dr Branislav Radulović, član Senata DRI na konferenciji Instituta alternativa ”Revizori i tužioci na istom zadatku”, održanoj u Podgorici, 16. februara 2016. godine, dostupno na: http://www.dri.co.me/1/index.php?option=com_k2&view=item&id=282:odr%20C5%BEana-konferencija-%E2%80%9Erevizori-i-tu%20C5%BEioci-na-istom-zadatku%E2%80%9D&lang=sr

4 Uputstvo o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti, ”Sl. list Crne Gore, br. 07/15 od 17. 2. 2015. godine, dostupno na: <http://www.dri.co.me/1/doc/Uputstvo%20o%20metodologiji%20vršenja%20finansijske%20revizije%20i%20revizije%20pravilnosti.pdf>

5 Član 23 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, Sl. list RCG”, br. 28/04 od 29.04.2004, 27/06 od 27.04.2006, 78/06 od 22.12.2006, ”Sl. list Crne Gore”, br. 17/07 od 31.12.2007, 73/10 od 10.12.2010, 40/11 od 08.08.2011, 31/14 od 24.07.2014.

6 Član 22 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji.

7 Član 54 Poslovnika Državne revizorske institucije, ”Sl. list Crne Gore”, br. 03/15 od 21.01.2015.

8 Član 56 Poslovnika Državne revizorske institucije.

određene izvještaje o reviziji, jer su njihovi izvještaji obimni i to predstavlja bespotreban dodatan posao za tužioce.⁹ Tužiocima, dalje, navode da bi posao Tužilaštvu bio olakšan, ukoliko bi DRI na kraju izvještaja jasno izdvojila činjenice koje ukazuju na ozbiljno kršenje zakona. Drugim riječima, za Tužilaštvo izvještaji DRI u postojećoj formi nisu adekvatni za analitičku obradu i usporavaju njihov rad.¹⁰

Međutim, u istražnim radnjama po izvještajima koji su im dostavljeni od strane DRI, Tužilaštvo traži od DRI i dodatnu dokumentaciju o izvještajima koje im ova institucija dostavila, što je suprotno konstatacijama da su izvještaji preobimni. Posebno je problematično što dodatne informacije tužiocima traže od DRI umjesto od onih institucija i odgovornih lica koje je DRI kontrolisala.

DRI, s druge strane, ističe da su njihovi izvještaji na visokom nivou stručne obrade i da su dobar dokazni materijal. Dvije institucije, dakle, uporno negiraju i prebacuju odgovornost umjesto da traže rješenja za svrsishodnije zajedničke aktivnosti. U zemljama Evropske unije, koje su poput Crne Gore tražile dodatne mehanizme za umrežavanje aktivnosti institucija u cilju efikasnije borbe protiv korupcije, zaključivani su posebni sporazumi za definisanje obavezujućeg postupanja između DRI i Tužilaštva.

Krivična odgovornost samo slovo zakona

Na problem nepodnošenja krivičnih prijava od strane Državne revizorske institucije Institut alternativa je ukazao još 2010. godine¹³ podsjećajući

na preporuke Grupe zemalja Savjeta Evrope za borbu protiv korupcije (GRECO) iz 2008. godine koje su tražile:

”da se upostave smjernice i obezbijedi obuka za državne revizore kako bi oni u potpunosti izvršili svoju obavezu prijavljivanja Državnom tužiocu sumnji na krivična djela uključujući korupciju”¹⁴

U istom dokumentu GRECO podsjeća na obavezu pripreme uputstva o zakonskoj obavezi revizora da prijavljuju krivična djela. Mada je DRI još 2009. godine u svom izvještaju obavijestila¹⁵ da su u saradnji sa OEBS pripremili nacrt dokumenta o smjernicama koje se tiču krivičnih prijava iz revizorskog postupka, **ni sedam godina kasnije nema ni smjernica ni krivičnih prijava**. Štaviše, DRI ističe da nije organ gonjenja, kao i da mora biti sigurna u pozitivan ishod prijave prije nego što je podnese.

Uzimajući u obzir da se najveći broj krivičnih prijava DRI u Srbiji, koja poput DRI u Crnoj Gori ima obavezu podnošenja krivičnih prijava, odnosio na ”nenamjensko korišćenje budžetskih sredstava”,¹⁶ potrebno je istaći da Krivični zakonik Crne Gore u dijelu koji obuhvata krivična djela protiv službene dužnosti (članovi 416-426) ne poznaje ovo krivično djelo¹⁷ što bitno sužava prostor za kažnjavanje utvrđenih zloupotreba i nepravilnosti tokom revizije.

Uporedna iskustva:

Sporazum sa okvirom – Češka

Po sporazumu Vrhovne revizorske institucije i Vrhovnog tužilaštva u Češkoj¹¹ državni revizori se angažuju kao konsultanti u istragama. Češka poznaje i obavezu pripremanja posebnih izvještaja o konkretnom predmetu koje se nalazi pred Tužilaštvom.

Redovna revizija sporazuma o saradnji dvije institucije – Bugarska¹²

Sporazum dvije institucije predviđa mogućnost organizovanja međusobnih konsultativnih sastanaka i timova u vezi sa istragom od ”zajedničkog interesa”, a koji čine tužilac koji rukovodi istragom, kao i revizor koji je sproveo reviziju. Traženje savjetodavnog mišljenja kada je predmet kriminala u vezi sa javnim sredstvima, dobrima, djelatnostima i izvršenjem ugovora o javnoj nabavci je još jedan od mogućih mehanizama za saradnju. U slučaju krivičnih djela koja se tiču zloupotreba javnih sredstava i imovine sporazum predviđa formiranje specijalizovanih međuresornih jedinica koje bi pomogle u istrazi, kao i redovne godišnje sastanke na kojima bi se analizirali rezultati saradnje.

- 9 Ocjena Glavnog specijalnog tužioca za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala Milivoja Katnića u emisiji ”Načisto”, emitovanoj na TV Vijesti 19. novembra 2015. godine.
- 10 Komentar Veljka Rutovića, specijalnog tužioca za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala na konferenciji Instituta alternativa ”Revizori i tužiocima na istom zadatku” koja je održana 16. februara 2015. godine.
- 11 Sporazum dostavljen od Vrhovne revizorske institucije Češke 21. decembra 2015. godine i Vrhovnog tužilaštva 21. decembra 2015. godine
- 12 Sporazum dostavljen od Državne revizorske institucije Bugarske, 2. decembra 2015. godine. Sporazum koji je zaključen 2014. godine je ukinuo sporazum zaključen 3. 7. 2007. godine.
- 13 Vidjeti: ”Državna revizija u Crnoj Gori – prijedlozi za jačanje uticaja”, Institut alternativa, 2010, dostupno na: <http://institut-alternativa.org/drzavna-revizija-u-crnoj-gori-prijedlozi-za-jacanje-uticaja/>
- 14 Zajednička prva i druga evaluacija: Izvještaj o usaglašenosti za Crnu Goru, GRECO, decembar 2008. godine, dostupno na: [https://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round2/GrecoRC1&2\(2008\)5_Montenegro_ME.pdf](https://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round2/GrecoRC1&2(2008)5_Montenegro_ME.pdf)
- 15 Godišnji izvještaj o izvršenim revizijama i aktivnostima Državne revizorske institucije Crne Gore za period oktobar 2008. – oktobar 2009. godine, str. 199, dostupno na: <http://www.dri.co.me/1/doc/Godisnji%20izvjestaj%20o%20izvršenim%20revizijama%20i%20aktivnostima%20DRI%20za%20period%20oktobar%202008%20-%20oktobar%202009%20godine.pdf>
- 16 ”Najveći broj krivičnih prijava odnosi se na krivično delo propisano članom 362a Krivičnog zakonika i zove se nenamjensko korišćenje budžetskih sredstava a u svojoj suštini je sprečavanje trošenja novca preko odobrene aproprijacije, pa moglo bi se reći i sprečavanje zaduživanja subjekta revizije.” - Milena Milinković, rukovoditeljica Grupe za pravnu podršku u reviziji, Državna revizorska institucija Srbije, na konferenciji Instituta alternativa ”Revizori i tužiocima na istom zadatku”, održanoj 16. februara 2016. godine
- 17 Krivični zakonik Crne Gore, Službeni list RCG”, br. 70/2003, 13/2004, 47/2006 i ”Službeni list CG”, br. 40/2008, 25/2010, 32/2011, 40/2013 i 56/2013

“Odgovorno lice korisnika budžetskih sredstava ili odgovorno lice u organizaciji obaveznog socijalnog osiguranja, koje stvori obaveze ili na teret računa budžeta odobri plaćanje rashoda i izdataka preko iznosa od milion dinara u odnosu na iznos utvrđen budžetom, finansijskim planom ili aktom Vlade kojim se utvrđuje iznos sredstava pozajmice, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.”¹⁸

- Krivični zakonik Srbije

Takođe, Zakon o Državnoj revizorskoj instituciji nedvosmisleno određuje obavezu podnošenja prekršajnih prijava,¹⁹ dok crnogorski zakon ne sadrži ovaj član.

Iako je teret krivice za nepodnošenje prijava ipak na DRI, ni drugi državni organi u Crnoj Gori ne iniciraju utvrđivanje krivične, prekršajne ili disciplinske odgovornosti na osnovu zvaničnih izvještaja ove institucije. Kao što je već istaknuto, Zakonik o krivičnom

82%

krivičnih prijava upućenih SDT u 2015. su podnijeli nedržavni akteri

postupku ih obavezuje (kao i organe lokalne samouprave, javnih preduzeća i ustanova) da prijave krivična djela za koja se goni po službenoj dužnosti, a o kojima su obaviješteni ili za koja saznaju na drugi način.²²

Organi javne uprave su dužni da prijave krivična djela o kojima su obaviješteni

Statistika o ukupnom broju krivičnih prijava koje podnose državni

organi i samostalnim inicijativama Tužilaštva, takođe, nije ohrabrujuća. Iako je u 2015. godini povećan ukupan broj podnijetih krivičnih prijava i samostalnih od strane Specijalnog državnog tužilaštva zabilježeno je u 2015. godini, i dalje je najveći broj prijava koje podnose nevladine organizacije, pravna i fizička lica, 457 ili 82,2% od ukupnog broja podnesenih prijava u prošloj godini. Najzad, bez obzira na pomake u radu Specijalnog državnog tužilaštva tokom 2015. go-

dine, ocjena o napretku se ne odnosi i na rad ostalih jedinica Tužilaštva.²⁵

Gdje su kazne za nedostavljanje dokumentacije?

Nema ni odgovornosti za nedostavljanje informacija od organa uprava, tj. subjekata revizije iako ih Zakon o DRI tretira kao prekršaje. Riječ je o novčanim kaznama za nedostavljanje informacija od strane organa javne uprave. Zakon predviđa novčanu kaznu od 1000 do 20000 eura za pravno lice/subjekt revizije koje revizoru ne učini dostupnom dokumentaciju ili ne da tražena obavještenja i informacije, odnosno dostavi netačne podatke.²⁶ U slučaju revizije državnih garancija (2013.), DRI u izvještaju navodi da Ministarstvo finansija i Ministarstvo ekonomije nisu dostavili državnim revizorima na uvid sva tražena dokumenta. Prema saznanjima Instituta alternativa sve se završilo bez sankcija. U izvještaju o postupku revizije prihoda od koncesionih naknada se npr. ističe da Uprava policije nije odgovorila na zahtjev DRI,²⁷ što je takođe povreda člana koji se odnosi na nedostavljanje informacije ili obavještenja.

Uporedno iskustvo:

Pokretanje postupaka za prekršajnu i krivičnu odgovornost – Srbija

Po zahtjevima za pokretanje prekršajnog postupka od strane Državne revizorske institucije u Srbiji (preko 1000 podnijetih zahtjeva) do 31. decembra 2015. godine je bilo 276 osuđujućih prvostepeni presuda, uz 283 pravosnažne. Osuđujućih prekršajnih presuda je ukupno 559. Kada su u pitanju krivične prijave kojih je bilo 110, po članu 283. Zakonika o krivičnom postupku Srbije 17 osumnjičenih je ispunilo obavezu po naredbi javnog tužioca pa su rješenjima prijave odbačene, jedna prijava je odbačena usled smrti osumnjičenog, jedna prijava je odbačena usled zastarelosti, dve presude su oslobađajuće, jedna presuda je osuđujuća, i jedan postupak je obustavljen usled zastarelosti. Ostali postupci su u toku.²⁰

DRI u Srbiji koristi i mogućnost dostavljanja informacija tužilaštvima tokom postupka revizije. ”U informaciji argumentovano obrazložimo šta smo uočili, konstatovali i utvrdili kao činjenicu, o odgovornosti eventualnoj će odlučivati pravosudni organi a mi se ograničavamo samo na konstatacije.”²¹

18 Član 362a Krivičnog zakonika Srbije, “Sl. glasnik RS”, br. 85/2005, 88/2005 - ispr., 107/2005 - ispr., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013 i 108/2014

19 Član 41 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, “Sl. glasnik RS”, br. 101/20015, 54/2007 i 36/2010

20 Podaci dobijeni od gospođe Milene Milenković, rukovoditeljke Grupe za pravnu podršku u reviziji u Državnoj revizorskoj instituciji Srbije, 10. februar 2016. godine

21 Milena Milinković, rukovoditeljka Grupe za pravnu podršku u reviziji, Državna revizorska institucija Srbije, na konferenciji Instituta alternativa ”Revizori i tužioc i na istom zadatku”, održanoj 16. februara 2016. godine

22 Član 254 Zakonika o krivičnom postupku, “Službeni list CG”, br. 57/2009, 49/2010, 47/2014 - Odluka US CG, 2/2015 - Odluka US CG i 35/2015.

23 Zakon o državnom tužilaštvu predviđa da se izvještaj o radu VDT podnosi Skupštini Crne Gore najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu pa ovaj izvještaj nije pripremljen do finalizovanja analize Instituta alternativa, samim tim ne sadrži cjelovitu statistiku za sve jedinice Tužilaštva. Statistika govori da je SDT tokom prošle godine dobilo krivične prijave protiv 556 počililaca (uz 24 neriješene prijave iz prethodnog perioda), što je za 1108,70% više u odnosu na 2014. godinu.

24 Izvještaj o radu Specijalnog državnog tužilaštva u 2015. godini, februar 2016, str. 3, dostupno na: <http://tuzilastvoscg.me/media/files/IzVJE%20C5%A0TAJ%202015%20SPECIJALNO%20.pdf>

25 Ocjena ministra pravde Zorana Pažina na IX nacionalnoj antikorupcijskoj konferenciji MANS-a 9. decembra 2015. godine

26 Član 52 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji.

27 Izvještaj o reviziji prihoda budžeta Crne Gore po osnovu zaključenih ugovora o koncesijama za korišćenje prirodnih bogatstava, maj 2014. godine, str. 17, dostupno na: <http://www.dri.co.me/1/doc/Izvjesta%20o%20reviziji%20-%20Prihodi%20budzeta%20Crne%20Gore%20po%20osnovu%20zaključenih%20ugovora%20o%20koncesijama%20za%20koriscenje%20prirodnih%20bogastava.pdf>

U KOJOJ MJERI TUŽILAŠTVO INFORMIŠE JAVNOST O AKTIVNOSTIMA PO NALAZIMA DRI?

Javnost nije u dovoljnoj mjeri upoznata sa aktivnostima koje Tužilaštvo preduzima po nalazima DRI budući da godišnji izvještaji o radu Vrhovnog državnog tužilaštva i Specijalnog državnog tužilaštva ne nude takve informacije, a ove teme nisu u fokusu tužilaca ni tokom javnih događaja.

Uporedno iskustvo:

Izveštavanje o aktivnostima po nalazima revizije u godišnjim izvještajima Tužilaštva – Hrvatska

Državno odvjetništvo u Hrvatskoj informiše javnost u svojim godišnjim izvještajima o aktivnostima koje sprovodi u odnosu na predmete formirane po nalazima Državnog ureda za reviziju. U izvještaju za 2014. godinu se ističe da su ojačani kapaciteti tužilaštva za postupanje po nalazima revizije, te da se u predmetima po reviziji angažuju i pokreću sve instance državnog aparata.²⁸

Štaviše, sadržaj izvještaja obiluje statističkim podacima o broju krivičnih prijava, optužnica, odluka sudova, sporazuma o priznanju krivice, i sl. podacima po vrstama krivičnog djela, ali nema dovoljno informacija o predmetima, problemima u sprovođenju istraga, te u kom pravcu je potrebno dalje jačati kapacitete Tužilaštva za uspješniji rad.²⁹

Krajem 2015. godine, Specijalno državno tužilaštvo je po prvi put informi-

salo javnost o formiranim predmetima po nalazima Državne revizorske institucije. Specijalno državno tužilaštvo je saopštenjem informisalo javnost³⁰ da je formiralo predmete u vezi sa nalazima revizije prihoda budžeta po pitanju koncesionih naknada, godišnjeg finansijskog izvještaja "Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore" i revizije završnog računa budžeta opštine Budva za 2014. godinu.³¹ Međutim, informacija o formiranim predmetima DRI je tek rečenica u okviru saopštenja o radu i aktivnostima SDT.

Ključno (zakonsko) ograničenje za redovno informisanje DRI, pa samim tim i javnosti, o aktivnostima Tužilaštva po izvještajima, jeste nepostojanje obavezujuće odredbe u Zakoniku o krivičnom postupku o tome kakav je ishod istrage po dostavljenom materijalu od strane državnog organa.

Postupanje po inicijativama i prijavama građana

Iako je DRI dostavila do maja 2015. godine 8 izvještaja Tužilaštvu, ono nije informisalo javnost u kojoj su fazi su istražne radnje po ovim predmetima, niti samu DRI budući da ga, kao što smo vidjeli, zakon ne obavezuje na to. Zbog toga je pet nevladinih organizacija³² uputilo dopis Vrhovnom državnom tužilaštvu sa pitanjem šta je urađeno povodom izvještaja DRI. Rijječ

je izvještajima o reviziji Zavoda za udžbenike i nastavna sredstva, Centra savremene umjetnosti, Centra za stručno obrazovanje, RTCG, Crnogorskog narodnog pozorišta, Univerziteta Crne Gore, Demokratske partije, kao i revizije državnih garancija. Ovih osam izvještaja je dobilo negativno mišljenje DRI i kod ovih subjekata revizije su uočene brojne nepravilnosti od ogromnih iznosa koji su nepravilno prikazivani u finansijskim iskazima do sklapanja štetnih i nezakonitih ugovora. Iz tih razloga DRI je navedene izvještaje i dostavilo Tužilaštvu. Međutim, u odgovoru na našu inicijativu, Državno tužilaštvo ističe da su sprovedene određene istražne radnje, ali je većina odbačeno i nisu podignute optužnice.

Uporedna iskustva:

Dostavljanje informacija o sprovedenim aktivnostima po izvještajima revizije – Makedonija

Iako ni Zakon o Državnoj revizorskoj instituciji u Makedoniji, poput onih Hrvatskoj³³ i Bosni i Hercegovini³⁴ nema mogućnost podnošenja krivičnih prijava, ona obavještava nadležni organ koji je obavezan u roku od 90 dana da informiše DRI o sprovedenim aktivnostima.³⁵

Sporazum kao osnova za razmjenu informacija – Bugarska

Sporazum o saradnji u sprečavanju, otkrivanju i istrazi kaznenih djela predviđa da Državna revizorska insti-

28 Izvešće Državnog odvjetništva Republike Hrvatske za 2014. godinu, travanj 2015. godine, dostupno na: <http://www.dorh.hr/IzvesceDrzavnogOdvjetnistvaRepublike>

29 Više o ovome: "Zadovoljena forma ili suština – Analiza sadržine godišnjih izvještaja o radu Državnog tužilaštva i Uprave policije", Institut alternativa, Podgorica, mart 2014, dostupno na: <http://media.institut-alternativa.org/2014/06/zadovoljena-forma-ili-sustina.pdf>

30 Saopštenje Specijalnog državnog tužilaštva od 21. decembra 2015. godine, dostupno na: <http://tuzilastvocg.me/media/files/SAOP%C5%A0TENJE%20BROJ%201.pdf>

31 Izvještaj o reviziji Završnog računa Opštine Budva za 2014. godinu, oktobar 2015, dostupno na: <http://www.dri.co.me/1/doc/Izveje%C5%A1taj%20o%20reviziji%20Zavr%C5%A1nog%20ra%C4%8Duna%20bud%C5%BEta%20Op%C5%A1tine%20Budva%20za%202014.%20godinu.pdf>

32 Pored Instituta alternativa, dopis su potpisali i Akcija za ljudska prava, Centar za građansko obrazovanje, Centar za razvoj nevladinih organizacija i Centar za monitoring i istraživanje.

33 Zakon o Državnom uredu za reviziju Hrvatske, 2011, dostupno na: http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2011_07_80_1701.html

34 Zakon o reviziji institucija Bosne i Hercegovine, 2006, dostupno na: http://www.revizija.gov.ba/zakoni_i_akti/zakon_o_reviziji/default.aspx

35 Član 24, State Audit Law (As amended), "Official Gazette of the Republic of Macedonia" No. 65/97, 70/01, 31/03, 19/04, 70/06, dostupno na: <http://www.dzr.mk/en/Uploads/State%20Audit%20Law.%20PDF.pdf>

tucija Bugarske, između ostalog, objavljuje Tužilaštvo u pisanoj formi o krivičnim djelima koji su identifikovani tokom revizorskih aktivnosti, kao i rizičnim područjima za korupciju. S druge strane Tužilaštvo informiše DRI o aktivnostima koje su sprovedene u vezi sa informacijama koje su im dostavljene, a koje su rezultat istrage, dokaze o nezakonitom radnjama organizacija i pojedinaca iz djelokruga rada revizije, rizična područja i područja za korupciju.

Osim izvještaja koje je Tužilaštvo dostavila Državna revizorska institucija, podnešene su i najmanje tri krivične prijave od strane građana i nevladinih organizacija, a na osnovu njenih nalaza. Jedna u vezi sa već pomenutim Univerzitetom Crne Gore (Centar za građansko obrazovanje, oktobar 2013. godine), a dvije u odnosu na poslovnu Prijestonice Cetinje³⁶ (građanin, novembar 2014. godine) i nenamjensko trošenje novca za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom³⁷ (MANS, februar 2016. godine). Tužilaštvo je, kao što je rečeno, nedavno samostalno pokrenulo tri istrage po nalazima DRI. Na ishod još uvijek čekamo.

KAPACITETI – IZGOVOR ILI KOČNICA?

Ukazani manjak proaktivnosti Tužilaštva, odnosno mali broj krivičnih predmeta koje pokreće ova institucija, može biti prouzrokovan prevelikim obimom posla usled manjka kapaciteta.

Specijalno državno tužilaštvo trenutno radi u punom kapacitetu kada su u pitanju tužioci,³⁸ ali su administrativni kapaciteti bili ograničeni i tokom rada Odjeljenja za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, a ovaj deficit je posebno došao do izražaja nakon formiranja Specijalnog tužilaštva kao posebne organizacione jedinice. Naime, u decembru 2015. godine SDT je imalo ukupno 9 državnih službenika i namještenika³⁹ od 43 sistematizovana mjesta.⁴⁰ Od ukupnog broja trenutno zaposlenih tek četvoro su savjetnici i stručni saradnici. Tokom decembra je raspisan konkurs za 19 radnih mjesta koji uključuju angažovanje i stručnog saradnika i savjetnika za finansijske istrage, savjetnika u odjeljenju za analitiku i istraživanje, kao i tri savjetnika za krivično gonjenje. Što se, pak, Vrhovnog državnog tužilaštva tiče u decembru 2015. godine je bilo zaposleno 18 službenika i namještenika (od 39 sistematizovanih mjesta), uz 9 tužilaca.⁴¹ S obzirom na to da su kapaciteti Tužilaštva oslabljeni, kao i da tek treba raditi na njihovom jačanju, a posebno uzimajući u obzir da krivičnih prijava od strane DRI nema, kao i na broj mogućih predmeta na osnovu izvještaja DRI, za sada se čini neodrživ predlog o formiranju specijalizovanog odjeljenja u Tužilaštvu koje bi pratilo nalaze DRI.⁴²

Prošlogodišnji odgovor Državnog tužilaštva da se u slučaju državnih garancija više mjeseci⁴³ čeka nalaz vještaka nameće potrebu angažovanja specifičnih kadrova ekonomske struke u ovoj instituciji.⁴⁴

Tužilaštvo radi sa manje od 50% administrativnih kapaciteta

S druge strane, već godinama se iz DRI ističe da nemaju dovoljne kapacitete u pogledu pravnčkog kadra sa iskustvom u krivičnom pravu.⁴⁵ Dvije godine nakon usvajanja važećeg akta o sistematizaciji u DRI nije, i pored više pokušaja, popunjeno mjesto rukovodioca odjeljenja za pravna pitanja, krivične i prekršajne prijave i antikorupciju u sektoru IV.⁴⁶ U ovom odjeljenju su sistematizovana dva radna mjesta, a trenutno radi samo jedan službenik.⁴⁷

Uporno potenciranje deficita znanja iz oblasti krivičnog prava u DRI jeste ograničenje za podnošenje krivičnih prijava. Ipak, još 2009. godine sprovedena je obuka za državne revizore o podnošenju krivičnih prijava.

Potrebno je napomenuti i da Senat Državne revizorske institucije već više od šest godina radi u nepotpunom sastavu, što, takođe, bitno ograničava rad ove institucije. Moguće je da bi član Senata sa poznavanjem krivično-pravnog zakonodavstva unaprijedio i pravničke kapacitete DRI, kao i poznavanje ove materije u pravcu ispunjavanja zakonske obaveze.

36 Izvještaj o reviziji Završnog računa budžeta Prijestonice Cetinje za 2013. godinu, oktobar 2014, dostupno na: <http://www.dri.co.me/1/doc/Izvjestaj%20o%20reviziji%20Završnog%20racuna%20budžeta%20Prijestonice%20Cetinje%20za%202013.%20godinu.pdf>

37 Izvještaj o reviziji uspjeha, Efikasnost korišćenja sredstava od doprinosa za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom, oktobar 2015, dostupno na: <http://www.dri.co.me/1/doc/Efikasnost%20korišćenja%20sredstava%20od%20doprinosaa%20za%20profesionalnu%20rehabilitaciju%20i%20zapošljavanje%20lica%20sa%20invaliditetom.pdf>

38 Iako dva od ukupno deset specijalnih tužilaca, koliko predviđa Zakon o Specijalnom državnom tužilaštvu, još uvijek nisu imenovana, dva tužioca su upućena na rad u SDT.

39 Dostupno na: <http://tuzilastvog.me/media/files/SPECIJALNO%20ADMINISTRACIJA.pdf>

40 Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Specijalnog državnog tužilaštva, oktobar 2015. dostupno na: http://tuzilastvog.me/media/files/Pravilnik%20o%20sistematizaciji%20-%20Spec_tuzilastvo.pdf

41 Dostupno na: [http://tuzilastvog.me/media/files/VRHOVNO%20SLUZBENICI\(2\).pdf](http://tuzilastvog.me/media/files/VRHOVNO%20SLUZBENICI(2).pdf)

42 Predlog dr Branislava Radulovića, člana Senata DRI, iznesen na konferenciji Instituta alternativa "Revizori i tužioci na istom zadatku".

43 Vidjeti tabelu u dodatku analize, str. 18

44 I Vrhovno državno tužilaštvo i Specijalno državno tužilaštvo imaju po tri sistematizovana radna mjesta za koja je potrebno imati završen Ekonomski fakultet, ali u spisku zaposlenih ne piše da li su popunjena savjetnička mjesta sa tim uslovima, već samo službeničko zvanje.

45 Vidjeti: "Državna revizija u Crnoj Gori – prijedlozi za jačanje uticaja", Institut alternativa, str. 14.

46 Spisak zaposlenih u Državnoj revizorskoj instituciji dostavljen Institutu alternativa na osnovu zahtjeva za slobodan pristup informacijama, 16. mart 2016. godine

47 Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Državnoj revizorskoj instituciji, mart 2014. godine, str. 43

ZAKLJUČCI:

Saradnja Državne revizorske institucije i Vrhovnog državnog tužilaštva u Crnoj Gori nije primjer prijeko potrebne pravovremene razmjene informacija i koordinisanih zajedničkih aktivnosti institucija. Uporno prebacivanje odgovornosti sa jedne institucije na drugu ne doprinosi unapređenju ove saradnje.

Državna revizorska institucija do sada nije pokrenula niti jednu krivičnu prijavu ili postupak za naknadu štete. Otuda je najveći teret odgovornosti za manjak uticaja rada i nalaza revizije upravo na samoj DRI. Ipak, Tužilaštvo ne smije da čeka da informacije iz zvaničnih izvještaja državnih institucija, najčešće, dobija od trećih lica kao što je do sada bio slučaj, već da po njima postupa redovno u skladu sa svojim nadležnostima. Takođe, opravdanje za pasivnost ove institucije ne može biti to što DRI ne podnosi krivične prijave, a što se u javnosti

često ističe kao razlog, a posebno uzimajući u obzir da još uvijek najveći broj krivičnih prijava podnose građani. Preko 80% podnesenih krivičnih prijava Specijalnom državnim tužilaštvu u 2015. godini je bilo od strane građana, fizičkih i pravnih lica. Dodatno, izvještaji DRI treba da brojnim akterima služe kao indikator, polazna osnova za sopstvene provjere i pokretanje eventualnih krivičnih prijava i drugih radnji. **Stoga su nalazi DRI i dokazni materijal, ali i smjernica za dalje istrage.**

Bitan ograničavajući faktor za bolje rezultate DRI i Tužilaštva su kapaciteti. I VDT i SDT trenutno rade sa manje od 50% kapaciteta, a procedure zapošljavanja su u toku. DRI, na drugoj strani, ni dvije godine od usvajanja novog akta o sistematizaciji i unutrašnjoj organizaciji nije popunila mjesto rukovodioca odjeljenja za pravna pi-

tanja, krivične i prekršajne prijave i antikorupciju, dok u ovom odjeljenju radi samo jedan službenik.

Javnost je nedovoljno informisana o aktivnostima Vrhovnog državnog tužilaštva po nalazima DRI. Novina je saopštenje o tri predmeta koji su formirani u Tužilaštvu na osnovu izvještaja o reviziji. Međutim, to još uvijek nije dovoljno. Bitno ograničenje je nepostojanje zakonske obaveze o izvještavanju od strane Tužilaštva po dostavljenom materijalu.

Iskustvo zemalja u regionu, kao i zemalja Evropske unije nudi širok spektar mehanizama i aktivnosti koje mogu unaprijediti saradnju DRI i Tužilaštva od posebnih sporazuma i okvira za saradnju, formiranja radnih timova, do redovnog pokretanja postupaka za utvrđivanje prekršajne i krivične odgovornosti.

KAKO DA VEĆEG UTICAJA NALAZA DRI I BOLJE SARADNJE SA TUŽILAŠTVOM?

Opšte preporuke:

Državna revizorska institucija i Vrhovno državno tužilaštvo treba da definišu poseban okvir (sporazum) za saradnju koji bi uključio obavezu:

- Organizovanja redovnih polugodišnjih sastanaka i konsultacija, a po potrebi i češće, a sa ciljem pravovremene razmjene informacija o formiranim predmetima po nalazima DRI u Tužilaštvu, odnosno dodatnih informacija koje bi unaprijedile istragu;
- Formiranje radnih grupa/timova sačinjenih od tužilaca i revizora koji bi zajednički radili na posebno problematičnim slučajevima;
- Organizovanja zajedničkih stručnih obuka u vezi sa saradnjom u istragama i izmjeni krivičnog zakonodavstva koje bi unaprijedilo sankcionisanje zloupotreba budžetskih sredstava.

Izmijeniti Krivični zakonik Crne Gore:

- Dodati novo krivično djelo protiv službene dužnosti - "nenamjensko korišćenje budžetskih sredstava".

Pojedinačne preporuke:

Državna revizorska institucija:

- Izraditi smjernice za pripremanje krivičnih prijava iz revizorskog postupka;
- Ojačati kapacitete odjeljenja za pravna pitanja, krivične i prekršajne prijave i antikorupciju u sektoru IV kako na osnovu sprovedenih specifičnih obuka, tako i putem angažovanja deficitarnih kadrova, uključujući izbor rukovodioca ovog odjeljenja;

Državno tužilaštvo:

- Sprovoditi samostalno istražne radnje po svim izvještajima o reviziji završnog računa budžeta i svim izvještajima po subjektima revizije koji su dobili negativno ili uslovno mišljenje DRI;

- Unaprijediti sadržaj godišnjeg izvještaja o radu VDT i polugodišnjeg SDT detaljnijim prikazom o aktivnostima i rezultatima po predmetima koji su pokrenuti po nalazima Državne revizorske institucije, zajedničkim sastancima i konsultacijama, kao i opštim informacijama o sprovedenim aktivnostima sa DRI;
- Izmijeniti član 11 Zakona o Specijalnom državnim tužilaštvu na način što će se propisati obaveza objavlivanja (unaprijedenog) šestomjesečnog izvještaja o radu;
- VDT i SDT bi trebalo da blagovremeno dostavljaju neobavezujuće predloge Senatu DRI za sprovođenje revizija u odnosu na organe javne uprave gdje postoje osnovi sumnje da su zloupotrebjeni javni resursi.

KORIŠĆENI IZVORI:

- Državna revizija u Crnoj Gori – prijedlozi za jačanje uticaja”, Institut alternativa, 2010. godina
- Godišnji izvještaj o izvršenim revizijama i aktivnostima Državne revizorske institucije Crne Gore za period oktobar 2008. – oktobar 2009. godine
- Izvješće Državnog odvjetništva Republike Hrvatske za 2014. godinu, travanj 2015. godine
- Izvještaj o radu Specijalnog državnog tužilaštva u 2015. godini, februar 2016
- Izvještaj o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja Demokratske partije za 2013. godinu
- Izvještaj o reviziji „Državne garancije Vlade Crne Gore izdate u 2010. i 2011. godini“
- Izvještaj o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja JU Zavod za udžbenike i nastavna sredstava za 2012. godinu
- Izvještaj o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja JU Centar savremene umjetnosti za 2012. godinu
- Izvještaj o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja JU Centar za stručno obrazovanje za 2011. godinu
- Izvještaj o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja JP Radio televizija Crne Gore za 2010. godinu
- Izvještaj o reviziji konsolidovanih godišnjih finansijskih izvještaja Univerziteta Crne Gore za 2009. godinu
- Izvještaj o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja Crnogorskog narodnog pozorišta za 2009. godinu
- Izvještaj o reviziji Ministarstva unutrašnjih poslova, oktobar 2015. godine
- Izvještaj o reviziji prihoda budžeta Crne Gore po osnovu zaključenih ugovora o koncesijama za korišćenje prirodnih bogatstava, maj 2014. godine
- Izvještaj o reviziji uspjeha, Efikasnost korišćenja sredstava od doprinosa za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom, oktobar 2015.
- Izvještaj o reviziji Završnog računa Opštine Budva za 2014. godinu, oktobar 2015.
- Izvještaj o reviziji Završnog računa budžeta Prijestonice Cetinje za 2013. godinu, oktobar 2014.
- Izvještaj za Bosnu i Hercegovinu za 2015. godinu
- ”Ko će odgovarati zbog zloupotreba?”, Institut alternativa, jul 2015.
- Krasić Šima, Žager Lajoš (urednici), ”Državna revizija”, Masmedia, Zagreb, 2009.
- Krivični zakonik Crne Gore, Službeni list RCG”, br. 70/2003, 13/2004, 47/2006 i ”Službeni list CG”, br. 40/2008, 25/2010, 32/2011, 40/2013 i 56/2013
- Krivični zakonik Srbije, ”Sl. glasnik RS”, br. 85/2005,
- 88/2005 - ispr., 107/2005 - ispr., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013 i 108/2014
- Poslovnik Državne revizorske institucije, ”Sl. list Crne Gore”, br. 03/15 od 21.01.2015.
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Državnoj revizorskoj instituciji, mart 2014. godine
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Vrhovnog državnog tužilaštva, januar 2015.
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Specijalnog državnog tužilaštva, oktobar 2015.
- Sporazum Državne revizorske institucije i Državnog tužilaštva u Bugarskoj dostavljen Institutu alternativa od Državne revizorske institucije Bugarske 2. decembra 2015. godine
- Sporazum Vrhovnog tužilaštva i Vrhovne revizorske institucije u Češkoj, dostavljen od Vrhovne revizorske institucije Češke 21. decembra 2015. godine i Vrhovnog tužilaštva 21. decembra 2015. godine
- State Audit Law (As amended), ”Official Gazette of the Republic of Macedonia” No. 65/97, 70/01, 31/03, 19/04, 70/06
- ”State Audit in the European Union”, National Audit Office, 2005
- Uputstvo o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti, ”Sl. list Crne Gore, br. 07/15 od 17. 2. 2015. godine
- ”Zadovoljena forma ili suština – Analiza sadržine godišnjih izvještaja o radu Državnog tužilaštva i Uprave policije”, Institut alternativa, Podgorica, mart 2014.
- Zajednička prva i druga evaluacija: Izvještaj o usaglašenosti za Crnu Goru, GRECO, decembar 2008. godine
- Zakon o Državnom tužilaštvu, Sl. list RCG“, br. 11/2015.
- Zakon o Državnoj revizorskoj instituciji, Sl. list RCG“, br. 28/04 od 29.04.2004, 27/06 od 27.04.2006, 78/06 od 22.12.2006, ”Sl. list Crne Gore”, br. 17/07 od 31.12.2007, 73/10 od 10.12.2010, 40/11 od 08.08.2011, 31/14 od 24.07.2014.
- Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, ”Sl. glasnik RS”, br. 101/20015, 54/2007 i 36/2010
- Zakon o Državnom uredu za reviziju Hrvatske, 2011.
- Zakonik o krivičnom postupku, ”Službeni list CG”, br. 57/2009, 49/2010, 47/2014 – Odluka US CG 2/2015 – Odluka US CG i 35/2015
- Zakon o Specijalnom državnom tužilaštvu, ”Službeni list Crne Gore, broj 10/2015” od 10.3.2015. godine
- Zakon o reviziji institucija Bosne i Hercegovine, 2006.

DODATAK:

Tabela 1: Pregled nalaza iz izvještaja Državne revizorske institucije koji su dostavljeni Državnom tužilaštvu, odnosno na osnovu kojih su podnijete krivične prijave ili su samostalno formirani.

Subjekt revizije/ revizorski izvještaj	Šta kaže DRI? ⁴⁸	Šta kaže Tužilaštvo?
Državne garancije Vlade Crne Gore izdate u 2010. i 2011. godini	"Vlada je dala državne garancije za kredite KAP-u, u iznosu do 135.000.000€ bez odgovarajućih kontragarancija..."	„Čeka se nalaz sudskog vještaka“
JU Zavod za udžbenike i nastavna sredstava	Zavodom se nije upravljalo sa dužnom pažnjom, što je dovelo do neekonomičnog poslovanja i poslovnog gubitka u iznosu 669.797,23€.	„Nema osnova za pokretanje krivičnog postupka.“
Demokratska partija, izvještaji za 2013. i 2014. godinu	Nedokumentovanje podignute gotovine u iznosu od 23.430,00€ koja predstavlja 38% ukupno raspoloživih sredstava subjekta revizije.	"Tužilaštvo je povodom oba izvještaja podnijelo zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka. "
JU Centar savremene umjetnosti	Nenamjenski utrošeno 57.197,80€.	„Nema osnova za pokretanje krivičnog postupka.“
JU Centar za stručno obrazovanje	„Utvrdene materijalno značajne greške u finansijskom izvještaju koji je sastavio Centar za stručno obrazovanje čiji zbir iznosi 330.062,02 €.	„Nema osnova za pokretanje krivičnog postupka.“
JP Radio televizija Crne Gore	Ugovori o radu rukovodilaca nezakoniti, na način koji omogućava uvećanje zarade mimo Zakona o radu (za godinu dana, četiri rukovodioca ukupno primila preko 138 000 neto zarade).	„Nema osnova za pokretanje krivičnog postupka.“
Univerzitet Crne Gore	Iskazani odliv novčanih sredstava manji za 946.520,34 € u odnosu na stanje novčanih sredstava po bankarskim izvodima.	„Nema osnova za pokretanje krivičnog postupka.“
Crnogorsko narodno pozorište	Nepridržavanje Zakona o javnim nabavkama prilikom nabavke roba, usluga i izvršenja radova u ukupnom iznosu od 526.610,23 €.	„Nema osnova za pokretanje krivičnog postupka.“
Sredstva za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom	"Prihodi po osnovu doprinosa za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom, u periodu od početka 2009. do kraja 2014. godine iznosili 36.509.776,67€. Prema godišnjim izvještajima o realizaciji mjera i aktivnosti profesionalne rehabilitacije, zapošljavanja lica sa invaliditetom i korišćenju sredstava Fonda, koje Zavod za zapošljavanje dostavlja Ministarstvu rada i socijalnog staranja, u periodu od osnivanja Fonda 2009. godine zaključno sa 2014. godinom ukupno je utrošeno 1.972.313,35€."	Nije dobijen odgovor Tužilaštva povodom ovog predmeta.
Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore	"U iskazu o promjenama na kapitalu i rezervama, kapital je iskazan u iznosu od 4.266.430,00€ dok je revizijom utvrđen iznos kapitala od 2.563.840€."	"Predmet je u fazi izviđaja."
Opština Budva	"Revizijom je utvrđeno da Opština nije platila sve obaveze predviđene Budžetom za 2014. godinu u iznosu od 7.633.042,74€." "Opština Budva u Izvještaju o konsolidovanoj javnoj potrošnji za 2014. godinu nije iskazala promjenu neto obaveza u iznosu od 4.734.320,23€."	"O nepravilnostima na koje je DRI ukazala se vodi više istraga i izviđaja."
Završni račun budžeta Prijestonice Cetinje	"Završni račun Budžeta Prijestonice Cetinje za 2013. godinu ne daje istinit i objektivni prikaz iskazanih primitaka i izdataka na gotovinskoj osnovi. Prijestonica Cetinje je u Izvještaju o konsolidovanoj javnoj potrošnji prikazala suficit u iznosu od 1.802.456€. Međutim, revizijom su utvrđene nepravilnosti koje su značajno uticale na iskazani finansijski rezultat. Revizijom je utvrđeno da sve transakcije nijesu evidentirane na osnovu vjerodostojne dokumentacije u vremenu u kojem su realizovane tako da finansijski rezultat korigovan nalazima revizije iskazuje deficit u iznosu od 921.581€."	"Pribavljen nalaz vještaka ekonomsko-finansijske struke i nastavljen postupak izviđaja."
Prihodi budžeta od koncesionih naknada	"Uprava za šume je nepravilnim obračunom koncesione naknade koncesionaru DOO „Vektra Jakić“ - Pljevlja u periodu 2007 - 2012. godina neosnovano umanjila javni prihod za iznos od 1.670.409,60€."	"Predmet je u fazi izviđaja."

48 IA uputio dopis Državnom tužilaštvu 3. marta 2016.

O Institutu alternativa

Institut alternativa (IA) je nevladino udruženje osnovano septembra 2007. godine od strane grupe građana s iskustvom u civilnom društvu, javnoj administraciji i biznis sektoru.

Naša **misija** je snaženje demokratskih procesa i dobrog upravljanja u Crnoj Gori kroz istraživanje i analizu opcija javne politike, kao i monitoring rada javne uprave.

Naši **strateški ciljevi** su podizanje kvaliteta rada, odgovornosti, otvorenosti i efikasnosti javne uprave; podsticanje otvorene, javne, konstruktivne i argumentovane debate o javnim politikama i jačanje kapaciteta države i društva za njihov razvoj.

Vrijednosti koje slijedimo u svom radu su posvećenost misiji, nezavisnost, stalno učenje, umrežavanje, saradnja i timski rad.

Djelujemo kao **think tank**, odnosno istraživački centar, i u svom radu se bavimo oblastima dobrog upravljanja, transparentnosti i odgovornosti. Oblasti u kojima radimo i ostvarujemo uticaj strukturisane su u okviru programa: **i) javna uprava, ii) odgovorne javne finansije, iii) parlamentarni program i iv) bezbjednost i odbrana**

Na osnovu rada u naših pet programa, bavimo se praćenjem procesa pregovora o članstvu u EU, uz aktivno učešće u radnim grupama za određena poglavlja. Naša posebna aktivnost je Škola javnih politika koju organizujemo od 2012. godine. Rješenjem Ministarstva nauke iz 2013. godine, Institut alternativa je dobio licencu za obavljanje naučnoistraživačkih djelatnosti u oblasti društvenih nauka.

Upravljanje organizacijom je podijeljeno izmedju Skupštine i Upravnog odbora. Predsjednik Upravnog odbora je mr **Stevo Muk**, a koordinatorka istraživanja je dr **Jovana Marović**.

Više o nama na:

www.institut-alternativa.org

www.mojgrad.me

www.mojauprava.me

www.mojnovac.me